

Reggeli Ujság

25. évfolyam

Felelős szerkesztő:
vitéz ÁRVA DEZSÓ

149. szám

Ujból fellángolt a harc Normandiában Gandhi kitarit amellett, hogy az angoloknak el kell hagyniok Indiát – Az angol kereskedelmi hajóhad és flotta súlyos veszteségei

A Német Távirati Iroda katonai munkatársa, Hallensleben a háborús helyzettel foglalkozva az invázió kezdete óta eltelt öt héttől és a szovjet-támadás második hete után két tényt állapít meg.

1. Az invázió első hónapjában az angolszászoknak nem sikerült megvalósítaniuk a határozott második arcvonalat a németek ellen. A jelenlegi helyzet előnyei akkor érzékelni, ha összehasonlítjuk a mostani helyzetet 1917-tel, amikor Svájc-tól az Északi-tengerig húzódtak a szövetségesek Németország elleni arcvonala, míg most csak keskeny hídfőn harcolnak Normandiában az angol és amerikai csapatok. Montgomery a négy hét óta tartó harcban 195.000 embert veszített, tehát hat gyaloghadosztályt, három légi úton szállított hadosztályt és körülbelül két páncélos hadosztályt. Ezzel szemben német részről Rundstedtnek a rendelkezésére álló tartalékokból még egy hadosztályt sem kellett harcba vetnie.

2. A második tényező a keleti arcvonallal kapcsolatos, ahol a Szovjet hadicéljai nemcsak Minszk ellen irányul, hanem ugyanúgy Varsó és a Balti államok legmenetes kikötői felé is. Legelső céljuk az ott levő német csapatok megsemmisítése. A jelenlegi helyzet azt mutatja, hogy a német elleni északkeleti hadászati bizonyultak a három részre osztott szovjet támadással szemben. A Szovjet erős támadó elei elérték ugyan a Minszktől délnyugatra vezető utat és a Minszk-Vilna vasútvonalat, a német hadvezetőség azonban minden szükséges ellenintézkedést megtett. Német részről egy pillanatra sem hagyják figyelmen kívül az egész keleti arcvonalra vonatkozó hadászati elgondolást. Szó sem lehet egyoldalú offenzíváról, a kezdeményezés továbbra is annak a kezében van, aki a döntő pillanatban a megfelelő erővel tud fellépni és egyébként sohasem a mennyiség, hanem mindig a minőség volt a döntő tényező.

AMERIKA NEM ISMERI EL DE GAULLE BIZOTTSÁGÁT FRANCIA KORMÁNYNAK

Stockholmból jelentik, hogy De Gaulle amerikai útja egyáltalán nem jelenti azt, hogy az Egyesült Államok de Gaulle bizottságát ideiglenes francia kormányként is-

meri el. Roosevelt állásfoglalása ebben a tekintetben változatlan. Csak akkor ismeri el De Gaulle kormányát, ha Franciaország területe nagy részének felszabadítása után a lakosság De Gaulle politikáját támogatja.

CSÜKKENT AZ AMERIKAI REPÜLŐGÉP-TERMELÉS

A Német Távirati Iroda jelenti: Az Egyesült Államok repülésügyi termelésének igazgatója, Charles Wilson a sajtóértekezleten kijelentette, hogy az amerikai repülőgéptermeletés júniusban a májusi eredményekhez viszonyítva kilenc és fél százalékos visszaesést mutat.

GANDHI NEM HAJLANDÓ EGYÜTTMŰKÖDNI AZ ANGOLOKKAL

Genf-ből jelenti a Német Távirati Iroda: Londoni jelentés szerint Gandhi június 29-én a kongresszusi párt munkásai előtt Buncóban beszédet mondott, melynek lényege két pontban foglalható össze:

1. Gandhi továbbra is visszautasít minden együttműködést az

angolokkal. 2. Felszólítja a kongresszusi párt tagjait, hogy minden erőszakos eszköz mellőzésevel a passzív rezisztencia álláspontjára helyezkedjenek.

Az indiai kérdés megoldásában a Times tudósítója szerint Gandhi most is kitarit azon követelése mellett, hogy az angoloknak el kell hagyniok Indiát. Így most sincs lehetőség, hogy a kongresszusi párt és a britindiai kormány között feszültséget sikerüljön békés úton elsimítani. (MTI)

AZ AMERIKAI GYAPOTIPARI TERMELÉS CSÜKKENÉSE VESZÉLYEZTETI A HÁBORUS ÉRDEKEKET

Londoni jelentés szerint a brit gyapotipari termelés csökkenése következtében a gyapotipari érdekeltségek kiküldöttei értekezletet tartottak Manchesterben. Az értekezleten határozatot hoztak, amelyben felhívják a gyapotipari munkásságot fokozottabb termelésre mert a jelenlegi helyzet a mostani válságos időben veszélyezteti a háborús érdekeket.

A németek visszaverték az amerikai hadsereg támadásait a Cotentin félszigeten

Berlinből jelentik: Az Interinf jelentése szerint az inváziós arcvonal brit szakaszán tegnap délelőtti aránylagos nyugalom volt, eltekintve a légi és tüzérségi tevékenységtől.

Az amerikai hadsereg a Cotentin félszigetet elzáró német állások ellen intézett támadást, de a német védelem visszaverte.

A Vire folyó torkolatában erőszakos felderítési harcokat kezdett az ellenség, amiből a tervezett angol nagy támadás küszöbön álló megkezdésére lehet következtetni.

A szovjet arcvonalon a német légiereő a szovjet csapatok és tüzérségi állások ellen intézett támadásokat Minszktől északra és Szluck vidékén. A német csatarepülőgépek a Polocktól délnyugatra küzdő szovjet csapatok ellen intézett támadással nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek. A légi csata során a német repülőgépek nyolc szovjet gépet lőttek le.

Hétfőn délelőtt román és szerb terület felett heves légi harcok folytak le. A német és román vadászok már berepülésükkor megáradták az angolszász köteléke-

ket és súlyos veszteségeket okoztak nekik. A vadászok és légvédelmi tüzérség e területen húsznál több ellenséges gépet lőtt le, köztük sok négymotoros bombázót.

A finn arcvonalon a német csatarepülőgépek Viipuritól északra 15 szovjet páncélost semmisítettek meg — jelenti a Német Távirati Iroda. A német és finn vadászgépek további 17 szovjet gépet lőttek le.

UJABB LENGYEL-SZOVJET ELLENTÉT

Lisszabonból jelentik: A Dziennik Polski című Londonban megjelenő lengyel lap és a lengyel kormány szócsöve, hétfőn azzal az orosz rendelettel kapcsolatosan, amely a régebben szovjet állampolgároknak nyilvánított lengyel nemzetiségűeknek a lengyel állampolgárság felvételét lehetővé teszi, a következőket írja:

„Ezt az új orosz törvényt nem lehet másnak minősíteni, amit a lengyel állampolgárokkal kapcsolatban hozott, mint az egyoldalú szovjet kormányintézkedések hosszú sorozatának egyikét. Ez a rendelet ismét biztosítja a lengyel

állampolgárságra vonatkozó jogot azoknak, akik a nemzetközi jog értelmében sohasem veszítették el lengyel állampolgárságukat. De ugyanakkor ez a rendelet lehetőséget nyújt azoknak az oroszoknak a lengyel állampolgárság megszerzésére, akiket a Szovjetunióban létesített lengyel alakulatok parancsnoksága alá helyeztek, akik tehát vagy elvetették a lengyel állampolgársággal való kapcsolatukat vagy ilyen kötelesség sohasem fűzte őket a lengyel államhoz. Az új rendelet egyáltalán nem alkalmas arra, hogy az általában oly siralmas helyzetet tisztázza — írja a londoni lengyel lap.

SZEGEDEET ÉRTE BOMBATÁMADÁS HÉTFOON DÉLELŐTT

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Július 3-án délelőtt a Bácskán és Bánáton át három hullámban mintegy 300 ellenséges gép repült be az ország légterébe. Az ellenséges gépek zöme a Tiszától keletre és a Köröstől délre fekvő légterbe gyülekezett, Szeged városát egyes gépek szórványosan bombázták, majd az összes ellenséges gépek dél felé, a Bánáton és Bácskán át távoztak. A légvédelmi tüzérség a berepülés útján hatásosan tüzelt és a gyülekezést zavarta. Eddig beérkezett jelentések szerint Szegeden néhány épületben kár esett.

AZ ANGOLOK HAJÓVESZTESEGE

Berlinből jelentik: Az angolszászok júniusban 51 szállítóhajót veszítettek 312.600 BRT tartalommal, január 1-től kezdve az elszállított hajók tonnatar-talma 1.076.305 BRT. Ezenkívül súlyosan megrongálódott 239 hajó 1.349.000 BRT tartalommal. Így január 1-től kezdve legalább 413 hajójuk esett ki 2.425.305 BRT tartalommal. Ezekben a számokban nincsenek benne az aknára futott hajók száma és tonnatar-talma.

Júniusban 26 nehéz és könnyű cirkáló veszített az angolszászok. 1944 első felében 168 rombolójuk pusztult el vagy rongálódott meg, amiből egyedül június hónapra 44 romboló esik.

<p>NEMZETI (voti APOLLO) FILMSZÍNHÁZ Július 3-tól 6-ig Százszáz szenedése! Milliók filmje!</p> <p>G. P. U. Főszereplők: <i>Laura Solari, Andrews Engelmann, Marina von Darnay és W. U. Quadjung</i></p>	<p>ATTILA (voti ODEON) FILMSZÍNHÁZ Július 3-tól 5-ig Francia premierfilm!</p> <p>Eleven Ördög Főszereplő: DANIELE DARRIEUX</p>	<p>ZRINYI (voti ODEON) FILMSZÍNHÁZ Július 5-től 7-ig Szenzációs svéd premier filmvizitálék</p> <p>Szerencsés szerelmesei Főszereplők: <i>Hans W. Petersen, Ib Schønberg és Mattid Nielsen</i></p>
---	---	---

Előadások kezdete: mindennap 3, 5 és 7 órákor. Vasár- és ünnepnap d. e. 11 órákor MATINÉ

Az újvidéki kereskedelmi középiskola egy esztendeje

Az iskola tanulóinak több mint háromnegyed része sikerrel végezte el a tanévet

Most készült el az újvidéki m. kir. állami kereskedelmi középiskola évkönyve az 1943/44. iskolaévről, amelyet a tanári testület közreműködésével Szomolányi Gyula, az iskola igazgatója szerkesztett.

Az évkönyv első helyen ismerteti az elmúlt tanév történetét, a tanári testületben az év folyamán bekövetkezett változásokat, majd közli, hogy az iskola elhelyezése tekintetében változás — sajnos — az elmúlt tanévben sem következett be. Az iskola nem foglalhatta el a postával szemben levő saját tulajdonát képező épületet és változatlanul az Újvidéki Kereskedőifjak Egyesületének tulajdonát képező épületben folyik a tanítás. Csupán a gépirótermet és egy tantermet helyeztek el a leendő iskolaépületben. A tanári testület minden törekvése az volt — mint az előző iskolaévekben is, hogy az iskola kettős tagozatának megfelelően a növendékek elé tűzött valóságos, mélyen hazafias, minden áldozatra kész, becsülettel megvalósításra irányuló nevelési munkáját eredményesen folytathassa tovább. A késői tanévkezdés, a korai tanévzárás, az állandó riasztások, a feszült és ideges helyzet ezt a munkát igen megnehezítette. A tanulók minden vasárnap szentmisén vagy istentiszteleten vettek részt, a római katolikusok és görögkeletiek elvégezték a szentgyónást és áldozást, a protestánsok csendes napokat tartottak. Az iskolai rend és fegyelem állandó javítása érdekében a tanári testület nem csak az iskolán belül, hanem azon kívül is éber figyelemmel kísérte a tanulók magatartását és több ízben otthonukban is felkereste őket.

Szülői értekezletet kettőt tartottak, és pedig egyszer az I. és II. osztályú tanulók, egyszer a III. és IV. osztályú tanulók szülei részére. Az üzemi gyakorlatokat minden hónapban váltakozó napokon tartották meg. Ezekben a gyakorlatokon az iskolában tanultakat igyekeztek közelebbhozni a gyakorlati élethez. A rendkívüli tanévvel, amely öt hónabból állott, együtt jártak a fokozódó háborús elzárkózások, nehézségek is. A tantervi utasításoknak és

az előírt fizetek megtekintésének nem tudtak minden tekintetben eleget tenni, azonban a fokozott nehézségek ellenére is sikerült az üzemi gyakorlatokkal kapcsolatban több helybeli fizemet megtekinteni. A tanulókat az üzemi látogatásokkal kapcsolatosan mindenütt a legnagyobb szeretettel és megértéssel fogadták és minden egyes alkalommal kimerítő felvilágosítással szolgáltak.

Az évkönyv ezután ismerteti az ösztöndíjakat és jutalmakat, az év folyamán rendezett ünnepélyeket és megemlékezéseket, majd közli a tanári testület tagjainak adatait, beszámol az ifjúsági egyesületek működéséről és közli a tanulók érdemsorozatait.

Az évkönyv statisztikai adatai szerint 254 tanuló iratkozott be az iskolába. Ezek közül a tanév folyamán 9 kimaradt, úgy hogy 245 tanulót osztályoztak.

Az első három osztályban külön tagozat volt a fiú és a leány tanuló részére, a IV. osztály koeduká-

ciós volt. Vallás szerint 164 katolikus, 24 református, 10 evangélikus, 43 görögkeleti volt. Anyanyelv szerint 180 magyar, 21 német, 39 szerb, kettő szlovák, kettő orosz és egy horvát. Csak magyarul 38 tanuló beszélt, magyarul és németül 20, magyarul és szerbül 19, magyarul, németül és szerbül 40. A tanulók szülei közül a legtöbb volt kisiparos, kiskereskedő, köz- és magántisztviselő. Újvidéki volt közülük 172, megyebeli 51 és az ország egyéb részeiből való tanulókon kívül négy külföldi is volt, és pedig kettő a megszállt Bánát területéről, kettő pedig Horvátországból. Vonaton 5 tanuló járt be. A tanulmány előmenetel szerint a tanulók a következőképpen oszlottak meg: kitűnő rendű 6, jeles 2, jó 45, elégséges 90, sikertelenül végezte el a tanévet 193 tanuló, az összes tanulók 78,77 százaléka. Egy tárgyból 13, két tárgyból 27, három-négy tárgyból 5, ennél több tárgyból két tanuló kapott elégtelen osztályzatot.

Érettségi vizsgálatra 31 tanuló jelentkezett, akik közül három két hónap múlva javítóvizsgát tesznek, a többiek sikerrel állták a vizsgát. Az érettségizetiek közül 9 magántisztviselői pályát, 9 kereskedői, 2 ipari, 1 mezőgazdasági, 1 jegyzői, 1 kereskedelmi tengerészeti pályára megy. főiskolán 5 tanul tovább.

Finnország népében mély csalódást keltett az Egyesült Államok magatartása

Hanson svéd miniszterelnök a legnagyobb rokonszenvvel nyilatkozott Finnországról

Helsinkből jelentik: A finn sajtó az Egyesült Államokkal való diplomáciai viszony megszakításának jegyében ír. Az Uusi Suomi szerint sajnálkozást váltott ki Finnországban a diplomáciai viszony megszakítása, mert azt remélték, hogy az Egyesült Államok majd megértik Finnország helyzetét. A finnek azért harcolnak, ami miatt az amerikai sajtó szerint Amerika is harcol, a szabadságért és demokráciáért. A demokratikus társadalmi rendet és a nemzeti függetlenséget a finnek a nyugattól vették át és most mégis megszakítja Amerika a diplomáciai viszonyt azzal a néppel, amely ezeket az elveket védi harcban. Ez a harc még néhány év előtt egészen más hatást váltott ki az Egyesült Államokban. Finnország mostani élethálójában az a nemzet is elhagyta bennünket, amelyben annyira bízunk — alapítja meg lemondással a finn lap.

A FINN GYERMEKEK SVÉDORSZÁGBA KÖLTÖZTETÉSE

Stockholmi jelentés szerint Altonen finn népjóléti miniszter a svéd fővárosba érkezett, hogy itt a finn gyermekeknek Svédországba tarténi költöztetéséről tárgyaljon. Kijelentette a finn miniszter, hogy stockholmi tartózkodása során a svéd szociáldemokrata párttal is tárgyalni fog. Rámutatott arra, hogy a svéd sajtó egy részének állítása, mintha a legutóbbi események megfosztották volna Finnországot szabad elhatározásától, nem felel meg a valóságnak, mert Finnország teljes egészében fenntartotta cselekvési szabadságát.

A SVÉD ÉS FINN SZOCIÁLDEMOKRATAK KÖZÖTT NINCSELLENTÉT

Stockholmból jelentik: Azokkal a külföldi hírekkel szemben, amelyek arról számoltak be, hogy a svéd szociáldemokraták megszakították az összeköttetést a finn szociáldemokratákkal, mert azok miniszterei benne maradtak a Lipkomes kormányban. Hanson svéd miniszterelnök, mint a szociáldemokrata párt feje kijelentette, hogy ezek nem felelnek meg a valóságnak. Szó sücs arról, hogy a svéd szociáldemokraták megszakítanák a viszonyt a finn szociáldemokratákkal, mert illetékes helyen ez még csak szóba sem került.

Hanson miniszterelnök beszédében arra kérte a svéd közvéleményt, hogy a finn kérdésben tanulsíton tartózkodó magatartást, mert Finnország igen nehéz helyzetben van. Az utóbbi események egyáltalán nem zavarják a svéd-finn viszonyt. Szembefordult a miniszterelnök azokkal a körökkel is, amelyek már a téli háború folyamán is Finnország ellen foglaltak állást. A miniszterelnök beszéde e részében a svéd kommunistákra célozott.

FINNORSZÁG VOLT A MEGTÁMADOTT

Lisszabontól jelentik: A Diário di Manhã című portugál lap az Egyesült Államok és Finnország közötti diplomáciai viszony megszakításáról írva, megállapítja, hogy ebben a harcban Finnország volt a megtámadott fél, amely szabadságát védi. Ezzel kivívta a maga helyét a világ szabad államai között.

A hácskereszturi bombatámadás tanulságai: a községekben is komolyan kell venni a légiiradót

AZ UTCÁN LÁTOTT NAGY EMBER-TÖMEG CSABITOTTA AZ ELLEN-SÉGET A BOMBA LEDOBÁSÁRA

Tegnap számunkban jelentettük, hogy vasárnap délelőtt, a Bácska felet elvonult többszáz ellenséges bombaveő közül az egyik bombákat dobott le Bácskeresztes községre. A bombák több embert megöltek, sokat megsebesítettek, a házakat megromgálták. Amikor az ellenséges gépek a község fölé érkeztek, akkor fejeződött be a diákmise. A templomból kiáraduló közönség, amint az faluhelyen általános szokás,

nagy tömegben megállt az utcán és nézegette a sokszáz ellenséges gépet.

Mint hogy eddig Bácskeresztesen, de még a környéken sem dobált le bombát, a közönség nem tulajdonított különösebb jelentőséget annak, hogy az egyik gép alacsonyabba ereszkedett. A következő pillana ben egymásután négy bomba hullott a község közepére óriási robbanással. Az egyik bomba a Széchenyi és a Darányi utcai sarokra esett és mintegy két méter mély és tíz méter széles gödört vágott ki. A légnyomás itt három házat csaknem teljesen megsemmisített. A repeszdarabok súlyosan megsebesítették Takács István 19 esztendő községi hivatalnokot. A többi bomba az Erzsébet királyné és a Széchenyi utca között esett le, lakóházakra. A bombák itt

hat embert megöltek.

Rácz Miklós 55 éves gazda. István nevű fia, Makai István 50 éves gazda, Makai János 60 éves földműves, Csizmár Mihályné 54 éves asszony és Dudás Mirkó 70 éves gazda esett áldozatul a bombák robbanásának. A sebesülteket dr. Brodvárovcis községi orvos azonnal ápolás alá vette, Kulárol is érkezett orvos és mentőautó segítségül.

A bombaáradás tanulságul szolgálhat arra, hogy a légi iradót a községekben és a falvakban is komolyan végre kell hajtani.

Faluhelyen mindenütt az a szokás, hogy a lakosság kiáll az utcára és számolgatja az ellenséges gépek számát, jóságátja, hogy tulajdonképpen milyen városok fölé haladnak. A gépekről természetesen lájják a tömegeket és egyik-másik pilóta „kedve” kap arra, hogy a tömeg közé bombázzon, amint az Bácskeresztesen is történt.

BAKOCZI FILMSZÍNHÁZ

Július 5-től 9-ig Magyar film!

EMBER A HID ALATT

Főszereplők: *Lázár Mária, Greguss Zoltán és Kiss Ferenc*

Legjobb magyar és új iradó

Előadások kezdete: mindennap 3, 5 és 7 órákor vasár- és ünnepnapokon d. e. 11 órákor MATINÉ

HALLÓ

Hétfőn délben erős északamerikai bombázókötetek támadták meg Belgrádot. Közép és nehéz bombákat főleg a szegények által lakott területekre dobták le. A német katonaság és szerb védőrség azonnal hozzáfogott a mentéshez. Igen sok munkás holttestét hozták ki a romok alól.

Smuts tábornagy Délafrika miniszterelnöke római látogatása alkalmával az „Italia libera” című lap munkatársa előtt nyilatkozott, hogy véleménye szerint egyáltalán nem lesz általános békeértekezlet. Lehet, hogy sorozatos békeértekezletek lesznek, amelyek talán 10-12 évig is eltartanak. A különböző nemzeteknek egymás között kell megvitatniuk békés kapcsolataik legjobbjait. Ez a háború megteremtő a kölcsönös és fokozatos integrációt a világ nemzetei között. Természetesen lesz egy felsőbb erő is, amelyet nemzetközi rendőri erőnek lehet majd nevezni.

Tosze japán miniszterelnök, Sigemitsu külügyminiszter és Stahmer tokiói német nagykövetei megbeszéléseket folytattak amelyek során nemcsak katonai, hanem főleg gazdasági és egyéb kérdésekről tárgyaltak. A Führer itt rendszeres tárgyalásokat folytat Osima berlini japán nagykövettel. Mindezek a tanácskozások még bensőségekből teszik a viszonyt a szövetségesek között.

Chotzen keletcsehországi városban vendégszereplő cirkusz elefántja megszökött ketrecéből és a város utcáin sétált, a járőkelők nagy rémületére. Az elefánt egy villa kertjébe is bement, ahol egy meggyfát csavart ki tövestől, majd a tulipánágyásból egyenként tépte ki a tulipánokat. A cirkusz szolgálói hamarosan megtalálták és visszavezették az elefántot helyére, aki nyugodtan ment vissza fogságába.

A Manchester Guardian cikket közöl Cherbourgról és megállapítja, hogy még sokáig tart míg azt használható állapotba lehet hozni. Arra nem is szabad gondolni, hogy az összes darúkat és egyéb kikötői berendezéseket helyreállítsák. Egyelőre az is nagy munkát ad majd, hogy a kikötőt az időjárás változásai ellen biztosítsák és lehetővé tegyék a hajók befutását a kikötőbe. Elsüllyesztett hajók tömege zárja ugyanis el a kikötő bejáratát, ezeket előbb mind el kell takarítani.

Amerikában nagyon félnek a pénz hígítástól és ezért főleg a gazdag családok pénzüket gyémántokba és más könnyen szállítható értéktárgyakba fektetik.

Az Exchange Telegraph közlése szerint Churchill e héten az angol alsóházban a repülő bombákról fog nyilatkozni.

A Notre Dame templomban ünnepléses külsőségek között temették el Henriot francia tájékoztató minisztert. Hitler vezér és Franco részvétét nyújtott az ünnepségre, amelyben együttérzésükről biztosították.

Krusevácnál egy szerb önkéntes zászlóalj rácsapott egy kommunista bandára. Heves harc után, amelyben a szerb önkéntesek jelentéktelen veszteséget szenvedtek, a kommunisták elmenekültek és 44 halottat visszahagytak az összeütközés színhelyén. Sebesülteiket, amelyek száma ennél jóval több, magukkal hurcolták.

Kedre virradó éjjel négy ellenséges gépet lőttek le éjjeli vadászaink

Vesztesé ünk nem volt

(MTI) Hétfőn a késő esti órákban dél felől sok útvonalon ellenséges repülőgépek lépték át az ország légterét és északkelet felé repülve északi irányban távoztak. Kedden a kora hajnali órákban az ország északi határát átlépve ugyanazon az útvonalon déli felé távoztak, valószínűleg ugyanazok a gépek.

Ejszakai vadászaink a berepülésnél három, a visszarepülésnél egy, összesen négy ellenséges gépet lőttek le, saját veszteség nélkül.

Két szabadkai gyermeket me sebesített a ledobott üvegcső

Az egyik fiu állapota súlyos

Súlyos szerencsétlenség történt a szabadkai szülőkhöz. A szerencsétlenséget egy robbanó tárgy okozta, amelyet az átvonuló ellenséges repülő dobtak le.

Hornyák Lajos és Jáger Péter 10 éves elemi iskolai tanulók a vasárnap délelőtti repülő átvonulás után házuk közelében a zombori vasútnál egy víztócsa mellett kisebb üvegtárgyat pillantottak meg. Bár a szülők nyomatékosan figyelmeztették őket, hogy ne nyúljanak az esetleg ledobott tárgyakhoz, délután öt óra tájban a két gyermek ismét kimenet a vízhez és Hornyák Lajos kezébe vette az üvegtárgyat. Lecsavarta sisakalakú csavarját és erre abból füst csapott ki. A kislány ijedten dobta el a füstölő tárgyat a víz felé.

A következő pillanatban hatalmas dörrénés reszkettette meg a levegőt. A veszedelmes robbanó-

szer szilánkjai mind a két fiú megsebesítették. Hornyák Lajos testébe körülbelül 10 szilánk fúródott.

Több üvegdarab a hasába fúródott.

A robbanás erejére jellemző, hogy egy üvegszilánk keresztülfúrta a gyermek combját. Jáger Péter öltözetét szenvedett a robbanástól.

A két megsérült gyermeket bevitték az ötös számú rendőr őrszobára, onnan pedig bekötözésük után beszállították a kórházba. Testükből a könnyebben ki-szedhető szilánkokat azonnal eltávolították és röntgenvizsgálat alapján állapították meg, hogy a mélyebbre fúródott szilánkok eltávolítására milyen műtét szükséges.

A baleset ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot.

A Szent László-év

Az idei 1944. évet árpádházi királyaink egyik legjelentősebb alakjának I. Lászlónak emlékére szentelték. Annak a királynak, akit a kereszténység megvédelmezésében hozott áldozatai és harcai, életének példaadása és istenes cselekedetei elismerésül.

III. Celestinus pápa 1192-ben szentté avatott.

Szent László I. Béla király fia volt. Atyja száműzetése alatt Lengyelországban született 1048-ban és anyja, Richeza német hercegnő mély vallásos nevelésben részesítette. Amikor a száműzetésből hazatértek Magyarországra, László unokaöccsével, Salamonnal az ország megvédelmezésének feladatát kapta. Ennek becsülettel meg is felelt. Salamon azonban féltékenykedett László sikereire és életére tört. László megrohanta seregeivel Salamon hadait. Mogyoród és Cinkota határában hadai legyőzték, Salamont pedig elfogták és bebörtönözték.

László bátyjának, Gézának halála után a korona Lászlóra szállott.

Mindjárt kezdetben a pápa mellé állott ennek a IV. Henrik császárral vívott harcaiban, szövetsége kötött a német ellenkirállyal, Rheinfeldi Rezsóval és feleségül vette ennek leányát, Adelheidot. Ezután vaskézrel kezdett hozzá az ország belső rendjének és békéjének megteremtéséhez és biztosításához.

Kemény törvényeket hozott az egyházi élet emelése és a vallásos hit erősítése érdekében.

A Szent István által megkezdett keresztény egyházi szervezetet hatha-

tósan támogatta és az egész országban tervszerűen kiépítette. Megalapította a zágrábi püspökséget, a nagyváradi püspöki székhelyen pedig egyszerű székesegyházat emeltetett. A zágrábi püspökség nagyfotóságú intézmény volt, mert kapcsolatot létesített a két ország püspökségei között.

45 ÉVES KORÁBAN HALT MEG A NAGY KIRÁLY

Ezután leverte a kunokat, elűzte az 1085-ben szabadon bocsátott, de ellene fellázadt Salamont, elfoglalta Szlavóniát, Horvátországot pedig maga vette kormányzás alá. Alexis görög császár szerette volna Horvátországot megszerezni magának, ezért a kunokat küldte László ellen, de

a magyar hadak a Temes mellett és Orsóval megsemmisítették a kunokat.

Ezzel megerősödött László uralma, mire visszahívta lengyelországi száműzetéséből unokaöccsét, Kálmánt, akire uralkodói örökét akarta hagyni.

Tizennyolc évi hányatott uralkodása után 1095-ben halt meg László király, éppen akkor amikor a kereszties hadak fővezérletét kellett volna átvennie. Ebben megakadályozta a halál, amely

47 éves korában, férfikora legszébb idejében törte ketté értékes, reményteljes életét.

A Szentföldre, Krisztus Urunk sírjához, ahová pedig nagy lelkesedéssel készült, sohasem juthatott el.

Holttestét a nagyváradi székesegyházban helyezték örök pihenőre.

A körösparti városban négy évszázadig állott a jeles király lovasszobora, amelyet a híres művészestvérpár, a Kolozsvári-fivérek készítettek. Aremását a mohácsi vészig mindegyik királyunk ráverette pénzérméire. Híres ereklyetartója, hermája, amely a XIV. századból való aranyozott szűrt ötvösmunka, a győri székesegyház büszkesége.

László királyt egyik nagy uralkodónk, Nagy Lajos eszményképének tekintette. Tiszteletére Aachenben kápolnát építtetett, Trónralépcső elzarándokolt Nagyváradra, László sírjához, hogy segítségét kérje a sikeres uralkodáshoz.

1192-ben László királyt III. Celestinus pápa szentté avatta.

Ezzel az egyház elismerte Lászlónak példás és szent életét, esodátéleit és a kereszténység érdekében hozott áldozatait.

A hivatalos elismerés mellett azonban az egyszerű nép is magasabb értékű, a köznapi embernél magasabbrendű lénynek tekintette László királyt, akit rajongva szerettek és már életében a mondák legendák fénykörébe vettek körül.

A LEGISMERTEBB SZENT LÁSZLÓ LEGENDÁK

Számtalan ismert legenda lebeg körül a nagy király alakját. Az egyik szerint:

a tordai hársadék az ő imájára jött létre, mert csak így tudta megmenteni népét a nyomukba ért üldözőktől.

Vadászat közben csodaszarvas jelent meg ebben azon a helyen, ahol később megalapította a váci székesegyházat. Egy harmadik monda szerint László imájára kavicsokká változtak azok a pénzek, amelyeket az üldözők szőrtak a magyar hadak elé. A negyedik legenda szerint

a szent király a sziklából forrást fakasztott szomjúságtól eltinkadt katonáinak.

Az ötödik arról szól, hogy ragály idején az ő füve hozott gyógyulást. A hatodik szerint még halála után is ő segíti gvőzelemre a magyarokat ellenségeik felett. De ki tudná felsorolni mindazt a sok mondat és legendát, amit a hívő vagy hinni akaró egyszerű lelkek tulajdonítanak a nagy királynak, annak a férfinak, aki valóban nem mindennapi képességekkel volt megáldva.

Korának emberi és uralkodói eszményképe volt László király

és nevének fényét csak növelték és emelték a halála óta lepergett küzdelmes évszázadok. Ezekben a nemzet szeretete és csodálata csak erősödött a szent király iránt, ami onnan van, hogy Lászlóban a magyar nemzeti erények öltöttek testet. László anyai szolgálatot tett uralkodótársai közül és ezt nemzete nem tudja elfelejteni és leértékelni.

Szent Lászlót istenféltelme, vitézsége, nagylelkűsége a magyarság örök eszményképévé tette.

A magyar nemzetet a történelem szörnyű viharai során már sok erős próbára tette a sors. A nehéz próbatételeket mindig derekasan kiállottuk, mert a legnagyobb megpróbáltatások napjaiban kinőttek sorainkból azok a hatalmas egyéniségek, akik a nemzetet a köröskörül lobogó tűzveszen átvezették. Ilyen nemzetvezér volt Szent László király is, akinek halhatatlan emlékének áldozunk az idén és akiről így énekel az ismeretlen lantos:

Idvezlőgy kegyelmes Szent László király!

Magyarországnak édes oltalma, Szent Királyok közt drágalatos

csillagok között fényességes

csillag! Pechy-Horváth Rezső

Vasárnap délelőtt az angolszász bombázók 18 bombát dobtak le Topolya közelében

A vasárnap délelőtti angolszász légi támadás alkalmával a dél felől berepülő ellenséges bombázók elétek egyike 13 óra tájban Topolya község közelében 18 bombát dobott le. A ledobott bombák a községtől nyugatra, a bácskossuthfalvai és bajsai kövesülak közötti területen értek földet, a nyugati temetőtől mintegy másfél kilométer távolságra. A bombák közül 17 felrobbant, egy pedig, amely 100—120 kg-os, befuladt.

A bombák kis emberek buza, kukorica- és burgonyaföldjére hullottak és tették tönkre.

Tekintve, hogy a ledobott bombák nem voltak egyforma nagyságúak, kisebb-nagyobb lyukakat vágtak a földbe, amelyek közül a legnagyobb 6 méter átmérőjű és 3 méter mély, a legkisebb pedig 2 méter átmérőjű és 1 méter mély. A bombákat kétszere dobták le és így két hatalmas detonáció volt hallható, melyeket több mint száz méter magas füstfelhő kísért. A robbanások megremegtették a község lakóházainak ablakait. A lecsapódások közepében tanya nem volt, így anyagi kár — a kisemberek tönkretételéig — buza, kukorica és burgonyájukon kívül — nincsen. A robbanásoktól pár száz méterre aratók dolgoztak, akiket a légnyomás a földresújtott, de komolyabb bajuk nem történt. A fel nem robbant bombát a műszaki csapatok leszerelik és elszállítják.

Svédországba akart szökni a Hazai Bank volt vezérigazgatója

A „Pest” írja: Benes Ferenc, a Hazai Bank igazgatója és elődje Rapoch Jenő, aki mint vezérigazgató 25 évig állott a bank szolgálatában, Rapoch Jenőné és Dési József igazgató, aki Chorin Ferenc sógora és volt titkára, letartóztatásba kerültek és jelenleg a tonházban vannak.

Az ügy előzményei a következők: Dési József arra kérte Benes Ferencet, hogy Rapoch Jenőnek és feleségének külföldre való szökésében legyen segítségére. Dési kijelentette, hogy ehhez százezer svájci frankra van szüksége. Benes nem zárkózott fel a segítség elől és kilátásba helyezte, hogy 30—40.000 svájci frankot tud rendelkezésére bocsájtani. Rapoch és felesége zsidó háznál laknak és Dési, aki mint közvetítő szerepelt, kereste az alkalmat, hogy velük érintkezésbe kerülhessen. Nem tudott azonban bejutni a zsidó házba, ezért levelet írt volt vezérigazgatójának. A levél viszont a rendőrség kezébe jutott és így parancsok a nagyszabású szökési manőver.

A levél arról szólt, hogy az ügy már rendben van, csak a legjobb alkalmat és módot kell megkeresni, hogy Rapoch és felesége Svédországba szökhessenek. Már a szükséges okmányok is kezében voltak.

Vadul viselkedett a vadházastárs

Pénzbüntetésre ítélték

Nádudvardi Gellért topolyai vendéglős a múlt év őszén katonai szolgálatra vonult be. Felesége kevéssel utóbb vadházasságra lépett Kobrehel Péter asszal. Az asszony el akarta vinni a bűntörvényszék elé, de anyósa nem engedte. Később Nádudvardiné Kozma Piroška hat emberrel beállított a házba és ottan az egész bűntörvényszék elvitte. Közben

Kobrehel Ferenc bántalmazta is Nádudvardiné édesanyját, aki megakart akadályozni a bűntörvényszék elszállítását.

Nádudvardi magánlakásértés miatt följelentette feleségét és társait, Kobrehel pedig testi sértésért pörölt. Ezt az ügyet Sromp Tibor szabadkai egyes bíró már tárgyalta, de az elhagyott férj távolléte miatt nem ültek el a bűntörvényszékben.

Az újabb tárgyaláson Nádudvardi azt vallotta, hogy több ízben hívta vissza feleségét, az asszony azonban kiartotta a vadházastársa mellett erőszakkal ha-

tolt be lakásukba. Kijelentette, hogy a bútor közös szerzeményük volt.

A bíróság több tanút hallgatott ki, ezek bebizonyították, hogy Kobrehel durván sértette és bántalmazta Nádudvardi édesanyját. A tanúk kihallgatása és dr. Mamusich Tibor védőbeszéde után Nádudvardi Gellértnek és társainak

fölmentették a vád alól.

Az ítélet megokolása szerint az asszony saját lakásába ment be, viszont a bűntörvényszék eldöntése a polgári bíróság elé kerül.

Kobrehei Ferenc asszalt 20 napig fogházra a válóka háta 200 pengő pénzbüntetésre ítélték

testi sértés vétsége miatt. Gabrics István ügyész az ítéletben megnyugodott, dr. Bertalan Imre ügyvéd Nádudvardi nevében átvette a vád képviselői és fellebbezést jelentett be az ítélet felmentő részére ellen.

Az angolszász terrorlámadók új eszközei a gyújtócsomag és céljelző bomba

A legutóbbi bombatámadás alkalmával a támadó angolszász terrorrepülőek bemutatták új támadó eszközeiket.

Az angolszászok egyik legújabb fegyvere a gyújtócsomag. A csomagban — amelynek felső végén irányító tartó vezérsíkok vannak — 120 darab gyújtó hasábot helyeztek el. A csomag közepén robbanó töltet van egy csőben. A támadó terrorrepülő úgy vetik ki a kiszemelt cél fölé a gyújtó hasábot tartalmazó csomagot, hogy időzítve robban. Néhány száz méter magasságban a cél fölé a robbanás következtében szétveti a gyújtóhasábot, amelyek így

120 helyen képesek tüzet okozni.

A Dunántúl egyik részén találták meg az első ilyen gyújtócsomagot: leglényegesebb részei sértetlenek voltak, így igen könnyen rekonstruálni lehetett. Megállapították, hogy a gyújtócsomagból többet használtak az angolszászok a győri támadás alkalmával.

CÉLJELZŐ BOMBÁK

Azok, akik beosztásuknál fogva végignézhették a Budapest ellen intézett legutóbbi terrorlámadást, már az első pillanatokban megállapíthatják, hogy a támadó angolszász gépek új taktika szerint világították meg a bombázásra kiszemelt területeket. Ezideig azt a taktikát követelték, hogy nagyszabású bombázógépek támadása esetén az első hullám kijelölt gépei a bombázandó cél-

terület négy sarkán engedték le egy-egy óriási fényerejű rakétát, amely lassan lebegve ejtőernyővel szállt le. A legutóbbi budapesti támadáskor alkalmazták a támadó angolszász légigéppelvezetők az újfajta céljelző bombákat.

A céljelző bombákban 36 darab kisebbfajta, szintén óriási fényerejű rakéta van. Időzítés folyamán megszabott magasságban a célbomba felrobban.

a belőle szét hulló 66 darab, rendszerint sárgafényű világító rakéta nagy területet áraszt el fényvel.

A támadás alkalmával az első hullám gépei 6 darab ilyen céljelző bombát dobtak le, tehát 396 nagyerejű rakétafény világította meg a célterületet. A bombázógépek a rakétákon belül igyekeznek bombáikat lehajítani, mert hiszen azon belül van a kijelölt célterület.

SELEJTÉS MŰANYAG

A késleltetett gyújtású rombolóeszközöket is sikerült idejében ártalmatlanná tenni, ennek következtében az illetékes légoltalmi szakemberek megvizsgálhatták a támadó eszközökön véghezvitt különböző újításokat. A gyújtókészülék alkalmazása és szerkezete körül vannak újszerű megoldások, ezeket már tökéletesen ismerjük.

Nem is annyira az újítások az érdekesek a szakértők kezére jutott bombákban és egyéb támadóeszköz-

zőkön, hanem inkább az az igen jellemző körülmény, hogy angolszász oldalon

igen nagymértékű nyersanyaghiánnyal kell küzdelelni.

Ezt bizonyítja az a tény, hogy míg egy-két évvel ezelőtt az angolszász bombák anyaga minden tekintetben gondosan megmunkált és nemes ötvözetekből való volt, ma már egészen selejtes minőségű öntöttvasanyagot, — egészen vékony alumíniumborítást, sőt gyenge értékű műanyagokat használnak fel.

Régen körözött veszedelmes lo vajt lett ártalmatlanná az újvidéki rendőrség

Egy újvidéki alkalmi munkás zsidóvagyonraktárból lopott

Az újvidéki rendőrség már régen nyomozott Ilis Mihály újvidéki asztalossegéd után, aki a Bogdán u. 31 sz. alatt lakott. A gyanúsított asztalossegéd különböző lopásokat követett el. A rendőrségnek a napokban tudomására jutott, hogy több kerékpárt rejtget, amelyek gyanús körülmények között kerültek hozzája. Előállították a rendőrségen ahol kihallgatása során beismerte, hogy több kerékpárt lopott, amiket részben eladott részben pedig a rendőrség házkutatás alkalmával lakása padlásán szétzedett állapotban megtalált.

Ilis beismerte, hogy még mult év novemberében ellopja Szojánovics Sándor, Jókai utca 11 sz. alatti lakos kerékpárját majd még több kerékpár ellopását ismerte be. Azonkívül beismerte, hogy Karbiner András újvidéki asztalosmestertől

2000 pengő értékű különböző asztalos szerszámot lopott el.

A rendőrség a házkutatás alkalmával egy részét a lopott asztalos szerszámoknak megtalálta azonkívül két kerékpárt is talált szétzedett állapotban. Mivel az a gyanú, hogy még más bűncselekmény is terheli a lelkismertét a rendőrség a vizsgálatot tovább folytatja.

A rendőrség őrizetbe vette Veréb József újvidéki, Petőfi S. u. 39 sz. alatti lakost aki, mint alkalmi munkás az egyik raktárból különböző ruházati cikket lopott. Több holmi lopását beismerte azonban valószínűleg még más lopást is elkövetett és a rendőrség ebben az irányban tovább folytatja a vizsgálatot illetve a nyomozást.

A borostyán egyik érdekes felőhelye. Csak igen kevesen tudják, hogy a Kárpátok hegyi partjai is rejtenek magukban borostyánt. Mint ismeretes, fő előfordulási helye a Keleti-tenger partja, ezert is nevezik Észak aranyának. Lényegében a borostyán egy fenyőféle megkövesedett gvanájaja. A jégkorszakban az észak felől megindult gleccserek hordták valószínűleg dél felé s így került a távol Észak drágaköve a déli Kárpátok rohanó hegyi partjaira.

FIATAL MAGYAR!
Közömbösségedet a bolsevizmust támogatad!
EZT AKAROD A JOVÖBEN IS?
Vár az Antihobsevista Ifjúsági Tábor

HIREK

— Ügyeletes szolgálat Újvidéken a városi orvosi központi rendelésben, 1944. VII. hó 1—8-ig. Ügyeletes orvos: Dr. Bauer József, II. Rákóczi Ferenc u. 71 szám, tel.: 26—34. Ügyeletes gyógyszerárak: Divild J. Horthy Miklós sugárút 7 szám, tel.: 32-00; Másits Miklós, 1941. ápr. 13. u. 2 szám, tel. 22—91. Mentők és tűzoltók: Andrassy utca 12 szám, tel.: 33—22.

— Dr. Plukovich József bács-megyei főispán fogadta a bunyevácok küldöttségét. Zomborból jelenik: dr. Plukovich József, Bács Bodrog vármegye főispánja vasárnap délelőtti fogadta a bácskai bunyevácok küldöttségét. Ez alkalommal a bunyevác népcsoport képviselői kijelentették, hogy egyelőre a Magyar Megújulás mozgalom alapelveivel és csatlakoznak a mozgalom munkájához. Hangoztatták még, hogy a maguk részéről mindent meg esznek, hogy hozzájáruljanak a magyar nép háborús erőfeszéseibe.

— Kedden hajnalban cigány razzia volt Újvidéken. Az újvidéki rendőrkapitányság közgei kedden hajnalban három órai kezdettel ragyszabású cigányrazziát tartottak. Több cigányt ennek során előállítottak a rendőrkapitányságon.

— Péterrévei hírek. A közoktatásügyi miniszter Árpád Julia és Nagy Sándor péterrévei állami tanítókat nyugdíjazta. — A községfőnök ezennel a hivatalos órák reggel fél nyolc óra-
kor kezdődnek. — Az állami népiszkola igazgatója figyelmezteti a szülőket, hogy a tankötelek gyermekeknek a szünetekben éppen úgy kell ismételgetniük, mint a tanítási idő alatt. — Koroviyev Darinka elvesztette vásárlási könyvecskéjét. Kéri a megtalálót juttassa el a közönségi szolgák szobájába. — A közellátási hivatal vezetője értesíti a lakosságot, hogy a jelenleg kibocsátott kenyérgyöngy nem három, hanem hat hónapra szól. A kenyérek színe nem változott, de minden egyes hónap külön-külön van beosztva. A rondes kenyérgyöngy-fejadag továbbra is 25 dkg. A nehéz munkát végzők fejadagja 35 dkg.

— Felhívás a román állampolgár tanulókhoz. Mindazok a román állampolgár tanulók, akik jelenleg Magyarországon tartózkodnak és akiknek jelentkezniük kell az illetékes román hadkiegészítő parancsnokságon, kötelesek saját érdekében előzőleg a budapesti román királyi katonai attasénál jelentkezni, ahol további felvilágosítást kapnak. A vidéken tartózkodó személyek jelentkezhetnek a nagyváradi, illetve a kolozsvári román konzulátusoknál.

— Megkezdődött a nagyváradi Casinó-moziban történt gyilkosság főtárgyalása. Nagyváradról jelentik: A Casinó-moziban történt gyilkosság ügyében megkezdtek a főtárgyalást. A gyilkossággal vádolt Fekete Bélát zárt ülésen hallgatták ki a késő délelőtti tárgyaláson. Fekete Béla zavarosan felelt a feltett kérdésekre és ösztönösen vagy tudatosan terhelt ember benyomását igyekezett kelteni. A bíróság Fekete Béla védelmére hivatalból rendelt ki védőt. A törvényszék a gyilkosság lefolyásának rekonstruálására helyszíni tárgyalást rendelt el a Casinó mozgó helyiségében. Amikor átállították Fekete Bélát a dráma színhelyre, hatalmas tömeg gyűlt össze a mozi környékére. A tárgyalás, előreláthatóan három napig tart.

Egy hét a közgazdaság múltjából

JULIUS 1. — 1816. Az osztrák bank felállításával kapcsolatban legfelsőbb rendelet jelent meg, mely kimondta: Az állam-kormány a főpontonba foglalt irányt kívánja ezen bank felállításával követni. „A parancsolt elfogadású papírpénz veszedelmes útja örökre elhagyandó a forgalomban lévő papírpénz önkéntes bevéltása útján a forgalomból kivonandó. A pénzforgalom konvenciók éropénzalapra vezetője vissza. Ennél fogva egy szabaddalmazott önálló és részvények befizetése által alakítandó magánintézet fog felállítani. Ezen bank kizárólagos jogot nyert olyan bankjegyek kibocsátására, melyeket köteles a bank a rájuk kifejezett teljes érték szerint éropénzben beváltani. Azonkívül a bank számára a bankküzlet természetéből folyó jogkör engedélyezendő. Végül a banknak feladata az állami kormány megbízásából és az általa adott fedezet mellett a forgalomban lévő papírpénzt beváltani.”

JULIUS 2. — 1894. A tőzsde tanácsa szabályzatot léptetett életbe az értéktulajti hivatalos árjegyzés szabatosabbá tételére céljából. Megváltozott a tőzsde hivatalos árjegyző lapja is. Első oldal az árutőzsdének van fenntartva, a második oldal az értéktőzsdét tartalmazza. Nevzetes utítás, hogy a lap a legalacsonyabb és legmagasabb, valamint a déli tőzsde utolsó árfolyamát a ezenkívül az előző déli tőzsde utolsó árfolyamát is jegyzi. Ezenkívül a részvényeknél kitünteti az illető társaság részvényeinek számát és a két előző év oszaltékát.

JULIUS 3. — 1871. Az osztrák birodalmi tanács a képviselőházban tartott ülésén határozatot hozott, melynél fogva utasítják az osztrák miniszteriumot, hogy lépjen érintkezésbe a magyar miniszteriummal a végből, hogy megállapíttassék minő arányban fog részesülni Magyarország a 80 bankadósság visszafizetésénél, továbbá kimondták, hogy az osztrák pénzügyminiszter kezelése alatt lévő államadósságot könyvbe való átvitel semmi projektumot nem teremtett. — 1891. Párisban megünnepelték, hogy 30 évvel ezelőtt nyitották meg az első lóhúsmészárszékét.

JULIUS 4. — 1846. A budapesti kereskedők testülete első alakuló közgyűlést tartotta a kiküldött királyi biztos Havas József helytartósági tanácsos jelenlétében. Határozatba ment, hogy a megalakulásról értesítik a polgári kereskedők, valamint az izr. kereskedők egyesületét.

JULIUS 5. — 1906. Magyarország—Ausztria és Szerbia között vámháború tört ki. A magyar kormány egyetértve az osztrák kormánnyal, Szerbiával szemben elrendelte a határzárlatot.

JULIUS 6. — 1836. Majláth államtanácsos, kinek véleményezés végett kiadták a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank felállításával kapcsolatos iratokat (6 év után) azt emeli ki, hogy bármennyire is hasznosak legyenek az ilyen intézetek, éppen Magyarországon, mégis nagy nehézségekkel kell majd megküzdniük. Hiszen Magyarországon sem váltótörvényesek, sem váltójog nincsen s nagy hiba van a gyors igazságszolgáltatásnak. Mindezeknek dacára Majláth odanyilatkozott, hogy nem akar elzárkózni az országnak ama hangosan hangzó nagy kívánsága elől, hogy a hitel emelésére s megerősítésére jobb intézmények alkalmazásának.

JULIUS 7. — 1857. A fővármegyei ártíri a ker. és sparkamaráinak, hogy mivel a közraktárak új épületének emelése sok kezdeményezéssel kapcsolatos, nem lenne e sokkal célszerűbb, ha addig szabadraktárakat létesítenének más helyütt egy kibérelt épületben. A kamara válaszában kijelentette, hogy a kereskedelmi testületek csak úgy hajlandók külön részvénytársaságot létesíteni, ha a kamara által beterjesztett tervezetet elfogadják és a szabadraktár számára megfelelő új épületet emelnek. —O—S

— Az újvidéki Katolikus Nőegylet rendes heti teadélutánját szünetkörtön délután 5 órakor tartja meg, melyre szeretettel hívja meg a vendégeket.

— Dr. Posgay István egyetemi magánorvos, sebészorvos július 5-től ismét rendel.

— Bácsföldvári anyakönyvi hírek. Az anyakönyvi hivatal kimutatása szerint június havában születtek: Bletterer Mária és Gucunski Ilona. Házasságot kötöttek: Dudás István Paksi Ilonával, Dóki Milorád Placskov Annával és Mayer László Horváth Rozáliával. Elhalt Szekulics Tivadar 84, Petrov Bojana 3, Kozárszki Mária 56 és Markov Izidor 55 éves korában.

— Kifosztották a debreceni Újságíró Klub összehalmozott épületét. Debrecenből jelentik: A Debreceni Újságírók Klubja helyiségét a Debrecen ellen intézett angolszász terrorfutamadás alkalmával bombatalálat érte. A találat következtében szinte teljesen megsemmisült a klubhelyiség berendezése és értékes könyvtára. A romok eltakarítása során most egyik helyiséget át lehetett vizsgálni és megállapítást nyert, hogy ismeretlen tettesek a romok között lévő épületrészben fosztogattak. A fosztogató tettes — mivel légitamadásiól összerombolt épületből lopott —, ha kézrekerül, rögtönítélő bíróság előtt felel tetteért.

— Akasztott ember az erdőben. A budapesti XIV. kerületben a körvasút mellett levő erdőben vasárnap délután megtalálták egy 70 év körüli jól öltözött, szürke ruhát, kék inget és fekete lakl papucsot viselő férfi akasztott holttestét. Mivel a holttesten külsérelmi nyomokat nem találtak, valószínű, hogy öngyilkosság történt.

— Bácsföldvári hírek. Hegedűs Vince tanítót a közoktatási miniszter a f. évi július 1-vel nyugdíjazta. Hegedűs Vince 36 éves tanítót s a harcstéren eltöltött időt is beszámítva, a miniszter 40 évnél megfelelő nyugdíjat állapított meg részére. — A földműves hitelszövetkezet július 9-én, határozatképtelenség esetén július 16-án délután 2 órakor tartja rendes évi közgyűlést a szövetkezet helyiségében, Hitler A. u. 1. szám alatt. — Héder István gazdálkodó tanyájáról elveszett egy három hónapos ártányküldő. Aki tud róla valamit, értesítse a tulajdonost. — Minden munkaadó a kálászosok aratása és betakarításánál alkalmazott munkavállalókat köteles az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézetnél baleset ellen bejelenteni. Aki a bejelentést elmulasztja azt 200 pengő bírsággal büntetik. — A tanyai gazdák ekét és igáslovat tartásnak állandóan készenlétben, hogy az esetleg támadható tűzveszélyeküzdésé azonnal megkezdhesék. — A termés őrzése a határban megkezdődött. Az örökösre kivonult egyének kötelesek a részükre kijelölt területen megjelenni s a parancsnok utasítása szerint feladatukat ébren és pontosan teljesíteni.

Közellátási értesítő

TAJÉKOZTATÁS A HÚSJEGYEK BEVEZETÉSÉVEL KAPCSOLATBAN

A húsjegyek kibocsátásával kapcsolatban a Hivatal a húsiparosokkal és a fogyasztóközönséggel a következőket közli:

A húsjegyek folyó hó 4-től 8-ig bezárólag annál a húsiparosnál bélyegezendők le, ahol a húsjegy tulajdonosa a húsjegy érvény időtartama alatt, azaz három hónapon át, a hús és zsírszükségletét vásárolni szándékozik.

A felblyegzett jegyekről a húsiparosok tartoznak az „A”-betűs szelvényeket levágni és folyó hó 10-én a Hivatalba behozni az összlétszám megállapítása végett.

A fentiek minél sikeresebb végrehajtása érdekében a Hivatal felhívja a húsiparosokat, hogy az üzletüket folyó hó 4-től 8-ig minden nap tartásuk nyitva, a fogyasztóközönséget pedig figyelmezteti, hogy azok, akik 8-a után jelentkeznek, a bélyegzési naptól számítva csak a következő heti húsosztásban részesülhetnek.

Intézmények, internátusok és szanatóriumok — amennyiben a húsra igényt tartanak — írásbeli kérvénnyel és a hozzácsatolt igényjogosultak (húsjegyekkel nem ellátottak) névsorával forduljanak közvetlenül a Hivatalhoz.

— Villamos és teherkocsi karambolja Szabadkán. Szabadkáról jelentik: Súlyos közlekedési szerencsétlenség történt a Szegedi úton. A Halbrohr-telepről egy szállító kocsi gördült ki az utcára, amikor a város felől nagy gyorsasággal odaért a villamos. A szerencsétlenséget már nem lehetett elkerülni. A villamos valószínűleg rászaladt a kocsi darabokra tört. A kocsinak és a lovaknak nem történt semmi bajuk és szerencsére az utasok közül sem sérült meg senki. A villamosközlekedésben nagy akadályt jelentett a délelőtti órákban a szerencsétlenség, minden valószínűség szerint a szállító kocsi vezetőjét terheli felelősség, mert amikor ki akart hajítani az úttátra, nem járt el kellő gondossággal.

— Elvesztett. 1056. számú munkakönyv, 3744/1941 iktatószámmal elvesztett. Becsületes magtálaló juttassa el Kárpát u. 80. szám alá Valusek János részére.

— Félig elásott női holttest a gabonátáblában. Rákospalotán, az Urak Sporttelep mellett a gabonátáblában már oszlásnak indult női holttestet találtak, már a csontjai is szétestek. A holttest félig be van temetve a földbe, s az eddigi vizsgálat szerint a halálozást két-három hónappal ezelőtt történhetett. A holttesten erdélyi szőrtesszerű szövetből készült télikabát van. Az orvosok véleménye szerint a koponya kicsisége arra enged következtetni, hogy az ismeretlen fiatalabb nő lehetett. Kikértenek megállapítására megindult a nyomozás.

— Dinamittal akart halászni — darabokra szakította a robbanószer. Nagyváradról jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt Biharszent-andrás határában. Kiviszi József szent-andrási napszámos még az erdőbontási munkálatok során robbantóanyagok birtokába került. Kora reggel kiment a robbantóanyagokkal a Körösre, hogy az ebédhez halat szerezzen. Eddig még felderíthetetlen okok folytán a robbantóanyag Kiviszi József kezében felrobbant és a szerencsétlen napszámos darabokra tépte. A csendőrség azt nyomozza most, hogy a robbantóanyag hogyan kerülhetett Kiviszi József birtokába.

Az erdélyi nyereségek kölcsön huzása

A július 1-én megtartott hatodik nyereségsorsoláson az alábbi nagyobb nyereségeket húzták ki (az első szám a sorszám, a második a sorszám, a harmadik a kihuzott összeg):

6	347	1000	17	57	1000	19	770	1000
22	826	50.000	25	284	1000	33	713	10.000
40	640	1000	40	947	1000	42	576	1000
53	442	1000	58	67	5000	60	923	1000
62	171	1000	75	116	1000	82	228	5000
87	731	50.000	89	640	1000	90	359	1000
91	72	1000	110	488	1000	118	597	5000
119	917	5000	123	446	500.000	126	737	1000
129	589	5000	131	640	1000	136	678	1000
148	831	5000	151	798	1000	159	191	1000
163	731	10.000	172	640	5000	179	963	1000
186	795	1000	192	551	1000	223	778	5000
230	471	1000	241	382	1000	247	711	1000
250	117	10000	255	116	1000	271	809	1000
275	579	1000	293	873	5000	295	360	1000
301	126	5000	302	441	1000	311	790	1000
316	609	1000	330	198	5000	334	329	5000
340	917	5000	352	938	10000	361	377	1000
365	59	1000	370	804	5000	374	809	1000
381	422	1000	381	549	5000	385	640	1000
388	411	100.000	393	442	1000	396	606	5000
400	345	5000	405	846	5000	411	452	1000
415	704	10.000	419	397	1000	432	622	1000
436	468	5000	436	645	1000	440	833	1000
451	342	5000	453	87	1000	458	527	1000
459	164	1000	476	833	1000	478	329	1000
497	790	1000						

Harminc éve halt meg a női békeapostol

1914 június 21-én hunyt el Bécsben Suttner Berta, a pacifista mozgalom egyik legismertebb női propagálója. A Kinsky grófi családból született 1843-ban Prágában és 1876-ban nőül ment báró Gundacar von Suttner Arturhoz, aki korának nem válni nagy kaliberű, de eléggé ismert nevű szépiroja volt és akinek több regénye jelent meg lapokban és önálló kötetekben. Suttner Berta is író lett és bár komoly regényíró tehetsége nem volt, mégis 1889-ben megjelent „Le a fegyverekkel” két-kötetes regénye világsiker aratott. Nem szépirodalmi kvalitásainál fogva, mert azok bizony eléggé gyengék, hanem határozott és élehangú állásfoglalása következtében, amelyet a nemzetközi békemozgalom érdekében pendített meg ebben a könyvében. Regényének olyan volt a sikere, hogy majdnem minden világnyelvre lefordították és mint a modern békemozgalom legfontosabb dokumentumát tekintették. Ezenkívül írt még több regényt és novellát, amelyeknek legnagyobb része szintén a békemozgalom szolgálatában állott, de irodalmi jelentőséggel szintén nem bír. Ezekon kívül a békemozgalmat más írókkal is szorgalmazta, így például az 1917-ben megjelent munkája, „Harc a világháború elhárításáért”. Nagyon egyéniek és kortörténeti dokumentumok gyanánt szolgálnak azok a naplójegyzetei, amelyeket a régebbi hági békekonferenciáról adott ki. Szállóságává vált egyik könyvének a címe, amely a gépkorszaknak nevezte el a századfordulót Irodalmi munkásságán kívül gyakorlatilag is részt vett a különféle pacifista mozgalmakban. Ő alapította meg az osztrák békebarátok társaságát 1891-ben és mint ennek elnöke vett részt több békekonferencián. Alelnöke volt a Bernben felállított nemzetközi békeirodának. A békemozgalom terén szerzett munkásságát a Nobelbizottság 1905-ben a Nobel békedíjjal jutalmazta és így Suttner Berta az egyetlen nő, aki ezt a díjat megkapta.

KÖZGAZDASÁG

A lezárt üzletek sorsa

Ki és hogyan kaphat üzlethelyiséget?

Az utóbbi években Budapesten és igen sok vidéki városban nemcsak a lakáshiány öltött nagy méreteket, hanem üzlethelyiséghez is lehetetlen volt hozzájutni. A virágzásnak induló keresztény ipar és kereskedelem ezen a téren a legnagyobb nehézségekkel küzdött s kénytelen volt tevékenységét lakásán, vagy legjobb esetben megosztott üzlethelyiségekben lebonyolítani.

A zsidók kereskedelmi tevékenységének megszüntetésekor a zsidók üzlethelyiségei a berendezéssel és árukészlettel együtt zár alá kerültek. Természetes, hogy az eddig üzlethelyiség nélkül szükkülő kereszteni iparosokat és kereskedőket élesen érdekli a lezárt zsidó üzletek sorsa s azt remélik, hogy most végre sikerülni fog nekik is megfelelő üzlethelyiséghez jutni.

A lezárt zsidó üzlethelyiségek hasznosításáról a kormány most a 2120/1944. M. E. számú rendelettel intézkedett. Alább részletesen ismertetjük ezt a rendeletet, hogy olvasóinkat tájékoztassuk, ki tarthat igényt ilyen üzlethelyiségre és hogyan lehet ahhoz hozzájutni. (A rendelet a Közellátási Értesítő június 15-i, 24. számában jelent meg).

KI IGÉNYELHET ÜZLETHELYISÉGET?

Kereskedői üzlethelyiséget vagy az ipar folytatásához szükséges üzemhelyiséget igényelhet olyan nemzsidó kereskedő és iparos,

1. akinek üzlethelyisége vagy üzemhelyisége légitámadás folytán használhatatlanná vált, vagy

2. akinek üzlethelyisége, illetőleg üzemhelyisége a zsidóknak lakóhelyül kijelölt területen (gettó-

ban) van és ezért abban kereskedői vagy ipari tevékenységét folytatni nem tudja. Ezen a címen természetesen csak vidéken lehet üzlethelyiséget igényelni, mert Budapesten nincs a zsidók számára lakóhelyül kijelölt külön terület, hanem csak egyes házak vannak a zsidóknak kijelölve, ez a kijelölés pedig a házban lévő üzlethelyiségekben a kereskedés vagy ipar gyakorlását nem akadályozza.

3. Ha az előbbi két pontban említett igénylő nincs, igényelhet üzlethelyiséget vagy üzemhelyiséget bármelyik nemzsidó kereskedő, vagy iparos, akinek jelenleg üzlethelyisége vagy üzemhelyisége nincs.

Nem tarthat üzlethelyiségre vagy üzemhelyiségre igényt

az olyan kereskedő és iparos, akinek ugyanabban a községben több üzlethelyisége van és ezek közül egyikét vagy esetleg többet is ért bombatámadás vagy az üzlethelyiségek közül egyik vagy esetleg több is a zsidók számára lakóhelyül kijelölt területre esik, de maradt legalább egy olyan üzlethelyisége, amelyet sem bombatámadás nem ért, sem a gettó területére nem esik.

Üzlethelyiség és üzemhelyiség iránt tehát csak olyan kereskedő és iparos adhat be igénylést, akinek egyáltalán nincs üzlethelyisége, akár azért, mert a régi üzlete bombatámadás folytán megsemmisült, akár azért, mert régi üzlete (vagy összes üzletei) a zsidók számára lakóhelyül kijelölt területen fekszik, akár pedig azért, mert a mostani viszonyok miatt eddig még nem tudott üzlethelyiséghez jutni.

Megszüntették a lefoglalt páncélrekeszek bérlőinek kártérítési pörét. A hivatalos lap vasárnapi számában megjelent 2360/1944. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy pénzügyi ellen nem lehet kártérítési követelést érvényesíteni amiatt, mert 1944 március 21-től május 8-ig nem tette lehetővé a páncélrekesz bérlőjének, hogy bérlményével rendelkezzen. Ha a pört megindították volna, a költségek kölcsönös megszüntetése mellett a pört is meg kell szüntetni. Ha a páncélrekesz bérlője a safe lefoglalása folytán mással szemben fennálló kötelezettségét nem tudta időben teljesíteni, késedelmi hitelezőjével szemben ezzel kimentheti és igazolhatja.

Az újvidéki Ipari Középiskola igazgatósága értesíti a III. évfolyamot végzett összes tanulókat, hogy a VKM. 8999/1944. sz. rendelet értelmében a IV. évfolyamra július 15-én reggel 8 órakor megkezdődik. Jelen kezés és beiratás július 14-én, 8-12-ig. Nyári tanítványokat mindenki hozza magával.

Nem változik a mezőgazdasági termények ára. A közellátásügyi miniszter nagyfontosságú rendeletet adott ki a hivatalos lap vasárnapi számában az 1944. évi termények árának megállapításáról. A rendelet szerint az 1944. évi vagy ennél korábbi termésű mezőgazdasági termények termelői árára az 1944 július havában — amennyiben az 1944. évi termésű mezőgazdasági terményekre hatályban lévő jogszabály más árat nem állapított meg — az 1943 július havára megállapított árak az irányadók.

Naponta 44.000 zivatar. A legtöbb zivatar a keletindiai szigetvilág egyik nagy szigetén, Jáván dül, ahol évente átlag 220 vihart kell elszenvednie a lakosságnak. A Kongó belső vidékén az évi zivatárokat átlagos száma 150, a Dél-Mexikóban 142, Panamában 135, Közép-Brziliában pedig 110. Velük szemben kevés a vihar a két Sarkvidéken, a Szaharában és az arab sivatagban, ahol évente legfeljebb 4 zivatar dül. Nagyon ritkák a viharok a nyílt tengereken is. Iránban csupán télen támad zivatar és nyarankint egyetlen csöpp eső sem esik. A Föld egész területén naponta átlagban 44.000 zivatart lehet összeszámítani.

Művelődés

Leventenap Piroson. Vasárnap búcsúzott a pirosi levente ifjúság az 1943/44. leventeévtől, leventenap keretében. A leventenap egésznapos programmal volt megtöltve s csillogószemű leventék adtak számot egész évi munkájukról. Istentisztelet, fogadalomtétellel kezdődött a leventenap s azután rendgyakorlatok, torna, játékok, atlétikai versenyek szerepeltek műsoron. Az atlétikai versenyekre a pirosi leventék vendégül hívták az újvidéki kiváló atlétákat is. A versenyek eredménye a következő volt: 60 m futás: 1. Balla, 2. Bútor Elemér (Újvidék). Magasugrás: 1. Milicz (Újvidék) 155 cm, 2. Sáros, 3. Tóth (Újvidék). Gerelyvetés: 1. Havarányi, 2. Bútor (Újvidék). Távolugrás: 1. Bútor (Újvidék) 5.80, 2. Sáros, 3. Bodó Súlydobás: 1. Havarányi (Újvidék) 16 m, 2. Szabó, 3. Sáros (Újvidék). Diszkoszdobás: 1. Milicz 28 m, 2. Sáros (Újvidék). Rúdugrás: 1. Tóth 2.50 m, 2. Milicz 2.40. A leventenap szép sikerekben gazdag eredményt adott s a Himnusz eléneklése után a leventék feszes vigyázba merevedtek és így imádkozták el közös áhitattal a Fohászt. Majd kemény katonás díszmenetben vonultak el parancsnokaik előtt.

Az újvidéki Református Olvasókör hírei. Most tartotta a Református Olvasókör Kultúr szakosztálya a tavaszi évad utolsó népművelési előadását. Ritkán látott az Olvasókör ilyen szép, nagyszámú közönséget együtt. Egyszerű, de lélekemelő óra keretében zárult le ezévi előadássorozat. Áhitatosan csendült fel a hívek ajkán a szép ének „Jövel Szent Lélek Úr Isten. Balla Irénke Erdélyi József Kis szék című költeményét adta elő mély érzéssel. Most bizakodó lelkek mélyéről tört fel közös áhitattal az ének „Az Istenhez az én szómat, emelém kiáltásomat „Tóth János református lelkész foglalta el előadói székét és megkapó képekben gazdag előadást tartott „Az egyház szolgálata a pusztulások idején“ címen. A nemzet fenntartója mindig az a ház volt. Hítkben ernyedetlen, lélekben erős, minden áldozatra kész, engedelmes lelkeket nevelt mindig a történelmi nemzet számára, akiknek közzérhető volt, hogy az ezéves nemzetet sohasem tudták ellenségei sírjába szédíteni, hanem a pusztulások idején a megtévesztett ágak új, erősebb hajtásokat hoztak, melyek gyökerekkel, hitükkel az erős Istenbe fogódtak és megtartattak. Ma a légháború embertelen kegyetlenségei közepette új, de mégis azonos feladatok előtt áll az egyház. Megmenteni, átmenteni egy szebb kor kiépítésére az emberi testtől kibombázásra ítélt nemes emberi lelket és ezt a feladatát ma sem fogja szem elől téveszteni az egyház és minden áldozatot meghoz az emberi lélekmentés érdekében. Még egy szavalt hangzott el s utána a hívő lelkek bizakodva hívták Istent segítségül, énekelvén „Perelj Úram perelőimmal, harcolj én ellenségimmel“. A jövőben sem szűnik meg az Olvasókör ezirányú munkája, azonban a jövőben csütörtök esténként az ifjúságot gyűjti szárnyai alá s vele kíván kiváló pedagógusok irányítása mellett foglalkozni. Ez estékre szeretettel hívja, várja az érdeklődő ifjúságot az Olvasókör vezetősége.

Hol kapható Budapesten a Reggeli Újság?
Keleti p. a. II. (II. o. folyosó) Szt. Gellért-tér BSZKRT várócs. Erzsébet-körút 39. Rákóczi-út 6. Rákóczi-út 21. Erzsébet-körút 1.

ZOMBOR JOBB MINT SZABADKA

Zombor válogatott—Szabadka válogatott 4:1 (1:0)

Zombor város válogatottja érhetetlen ekből vesz részt a Szent Korona kupáért folyó körmerkőzésen, de vasárnap bebizonyította, hogy nagy eséllyel indulhat volna az értékes díjért folyó küzdelemben. Ugyanis Zombor város válogatottja vasárnap 4:1 (1:0) arányban legyőzte Szabadka válogatottját, azt a csapatot, amely egy héttel előbb súlyos vereséget mért az ujjvidéki válogatottira Zombornak csak NB III osztályú csapatai vannak. Szabadkának NB II. osztályú csapata is van. Ujjvidéknek pedig elsőosztályú. A papírforma szerint a három délvidéki város válogatottja közül mégis a zombori a legjobb, sőt a papírforma azt is mutatja, hogy a szegedi csapatnál is több mert a szegedi válogatottat viszont Ujjvidék győzte le.

Tájékoztató

A bombakárosultak javára szánt adományát a 151.006. sz. postatakarékpénztári csekk számlára fizesse be. Befizetési lap minden dohányárudában 2 fillért kapható.

A csekk számla elnevezése: „B. M. légi támadások áldozatainak megsegítése letéti számla. Budapest. 151.006.”

Töves befizetések elkerülése végett ezzel a jelzéssel a befizetési lapot el kell látni.

Természetbeni adományokat városokban a polgármesterhez, községekben pedig az elöljáróságokhoz kell eljuttatni.

Ujjvidék már nem nyerheti meg a Szent Korona Kupát

Szeged és Szabadka között dől el a sportdíj sorsa

Az egyik legértékesebb magyar sportdíjért, a Szent Korona Kupáért folyó küzdelemben az idén még egy mérkőzés van hátra. A kupamerkőzéseket ugyanis egyfordulós pontrendszer szerint bonyolítják le. A körmerkőzésen Ujjvidék, Szabadka és Szeged válogatottja vesz részt. Ujjvidék válogatottja jól rajtolt és 3:1 arányban legyőzte a legesélyesebbnek vélt szegedi válogatottat. A győzelem után sok ujjvidéki szurkoló már úgy érezte, hogy a díj nem kerülhet máshova csak Ujjvidékre. Közben azonban sorra került a szabadkai mérkőzés, amelyen Szabadka válogatottja 5:1 arányú vereséget mért az ujjvidéki válogatottat képviselő Ujjvidéki AC-ra. Ezek után az Ujjvidéki AC minden reményét elvesztette, hogy az idén megszerezheti az értékes díjat. A Szent Korona

Kupa sorsa az augusztusban sorra kerülő Szeged—Szabadka mérkőzésen dől el. Jelenleg a kupamerkőzések állása a következő:

1. Szabadka	1 1 0 0 5:1 2
2. Ujjvidék	3 1 0 1 4:6 2
3. Szeged	1 0 0 1 1:3 0

A legtöbb esélye a díj megnyerésére van, mert elég, ha eldöntetlen eredményt ér el Szegeden és máris megszerezte a kupát, sőt győznie sem kell, mert ha csak 2:0 arányban vagy ennél kisebb gólaránnyal szenved vereséget, jobb gólaránnyal ekkor is első. Ebben az esetben mindhárom város válogatottja két pontot szerzett és a gólarány dönti el a kupa sorsát. De a gólarány dönt akkor is, ha Szeged válogatottja 3:0 vagy ennél nagyobb arányú győzelmet arat Szabadka felett. Ez esetben a gólarány Szeged javára dönt.

Nagyszerű sportnap Topolyán. A Topolyai Sport Egylet nagyszerű sportbemutatót rendezett, amelyen sok olyan sportág került bemutatásra, amelyeket Topolyán eddig nem kultiváltak. A sportbemutatót nagyszámú közönség nézte végig, rendezéséért Bolqmánvi Károly testnevelési tanárt, a TSE edzőjét, Tölgyesi Ferencet a TSE gazdasági in-

tezőjét, valamint Krakovszki Alajos, a Topolyai járási Kerékpáros Egyesület szaktanácsadóját illeti elismerés. A műsor megkezdése előtt, valamint a szünetekben a topolyai leveinte zenekar szórakoztatta a közönséget. A Híszegyek elhangzása után a 4x100 m-es stafétafutás következett, amelyben a TSE csapata győzött a diák válogatott és a leven-

ték ellen. Ezután a kölyökakadály-staféta következett, előregurulással. A kosárlabda mérkőzés a fehérek 12:8 arányú győzelmével végződött. Az 1'00 méteres síkfutásban szép küzdelem után Balázs I. győzött, Szatmári II. és Balázs II. előtt. A kihívásos ökölvívó mérkőzésen Horthy (Zenta) szép küzdelemben győzte le Katula (Óverbász) volt levente bajnokát. Nagy tetszést aratott Szabó Ocsi és Szakács Géza hat éves ökölvívók küzdele, amely öleléssel, eldöntetlenül végződött. Ezután a TSE kézilabda csapata mérkőzött a diákválogatottal és a taktikailag jobb TSE 6:2 arányban győzött a technikásabb diákok ellen. A nap legszebb teljesítményét a kölyök svédsekényugró csapat nyújtotta: gurulások, átfordulások és terpeszrebülések, teljes szabadfordulásokat mutattak be. Befejező szám a kölyök válogatott labdarúgó csapat mérkőzése volt, amelyen a pirosak 2:0 arányban győztek a kékkek ellen. Délelőtt a nemzetközi úton 10 kilométeres kerékpárverseny volt, amelynek győztese Bilinc István (Szabadkai LE) lett, Bakay László (Topolyai LE) és Kertész János (Topolyai LE) előtt. A kerékpárverseny győztesei emlékérmeket kaptak.

Úrszentiván LE—Ujjvidéki Attila 2:1 (2:0). Vezetete: Deák. A hazai csapat saját pályáját jól ismerve, mindjárt a mérkőzés elején szorította az ellenfél csapatát. Így az első félidő huszadik percében berepült a labda az ellenfél hálójába, majd az első félidő utolsó perceiben a második gólt is berúgták. A fölényesen kezdő ujjvidéki csapat a második félidőben igyekezett a csorbát kiköszörölni, de az úrszentiváni csapat védelme és kapusa megálta helyét. A mezőny legjobbja Gaity János úrszentiváni csapat kapusa volt.

— Kedves barátom, azt szeretném, hogy ez a csokor époly frissen érkezzék meg Magyarországra, min' amilyen friss mos'an. Tegye tehát vízbe és gondoskodjék róla. Amikor pedig leválják magát, tegyen nekem azonnal jelen est' hogy karársait is felkérjem erre.

— Igenis, méltóságos úr, — felele boldogan a pincér.

Visszamen' a fülkéibe és leült. A feje megint lehajotta.

Az arca egyszerre ső é lett és faldalmas ráncok képződtek homlokán.

Édesapjára gondolt.

A távirára, amelynek szükségvisága az' a megdöbbenő hírt közöl e vele, hogy édesapja súlyosan beteg.

— Milyen furcsák és felületesek az emberek, — gondolta keserűen. — Meg is fogom mondani a véleményemet Borbála nénémnek, há már otthon leszek! Hogy lehet így távirra ozni? Es csak ennyi? Az édesapám betegségéről csak annyi szabad tudnom, hogy súlyos beteg? Hogy mi a baja, mió a fekszik, mit mond az orvos, az már nem tartozik reám?! Hiszen ez a távirat a legborzalmasabbat is jelenheti, de viszont az is lehet, hogy hazaérkezésem után aggodalmasan alapalannak fog bizonyulni. Há a távirat azért találják föl, hogy halálra rémítsek vele az, aki kapja! Annyit már nem érdelek meg, hogy Borbála néném részletesen tudósítson a betegségről? Ha öbbe is került volna, de az én lelki nyu-

Írta: Falvay Andor

galmam igazán megér annyit hogy...

Nem folytatta, mert belátta, hogy tulajdonképpen csak magát akarja vigasztalni és a saját nyugtalanságát csillapítani.

A távirat világos és érthető volt, amin az sem változ a ott volna, ha sok szóval mondja el ugyanazt. Nem az a fon-os, hogy mi a betegség neve és hogy mit mond az orvos, hanem az a szomorú tény, hogy édesapja súlyos beteg és neki, az egyetlen fiúnak, köelessége a beégágy mellett lenni.

— Szegény jó édesapám. Jövök már, jövök hozzád. Milyen lassú most ez a gyorsvonat, amikor én repülni szeretnék, hogy mielőbb nálad, a te beégágyad mellett lehessenek! Szegény jó édesapám!

Most vette csak észre, hogy könny szökött a szemébe.

Mit fog gondolni a többi utas? Egy piyergő férfi!

Há ráfordult, min'ha a felsőkabájából akarna valamit kivenni, előránotta zsebkendőjét és letörölte a szemét.

Nemsokára jött az étkezőkocsi

főpincére, hogy ebédhez invitálja az utasokat.

A délután ugyanígy telt el. Érzései Sámsonkút és Párizs között hullámoznak. Az egyik pillanatban édesapját látta, amint sápadan fekszik a gyűrött párnákon, a következő pillanatban pedig újra hallotta Gina asszony fátyolos hangját, amin arról a három szál ószirozásról beszél.

Az egyikről, amit édesanyja sírjára kell kivinni, a másikról, amit beteg édesapjának kell átadnia és a harmadikról, ami az övé!

— De hát miért az egész? Miért? — ad a felújából magának a kérdést, de most sem tudot felelni reá.

Este a hálókocsiban, kényelmes fekhelyén, amikor a robogó vonat egyhangú zakatolását figyelte, új érzések rohanták meg.

A gyorsvonat már elhagyta Franciaország földjét és a svájci havasok között siklott.

A hegyóriásokból semmit sem lehetett látni, mert csillagtalan, felhős éjszaka volt. Ráadásul a hálókocsi ablakai úgy le voltak

függönyözve, hogy a legkiválóbb csillagpompából se látszott volna semmi.

De ez nem is volt fontos.

A vonat — ha még messze is volt, — de már közeledett Magyarországra fel és ez egymagában elég volt ahhoz, hogy László lelkében feláradjanak az otthoni érzések és köveleljék jogaikat.

Párizs káprázatos zürzavarában, a minden pillanatban támadó új élmények pergő tüzében, az idegen nyelv muzsikájában és főként az idegen emberek társaságában, ha elnémi ani nem is, de legalább bizonyos mértékben le lehetett fekezni azokat az érzéseket, amik az otthon közeletéből táplálkoztak. Hiszen a francia főváros anynyi szenzációval szolgál, hogy ezek a csöndes, otthoni ibolyavirágok, szelíd illatukkal és szerény szépségükkel, könnyen háttérbe szorulhatnak.

Háttérbe szorulhatnak, — de meg nem szünhetnek.

A szív, amit egyszer megdobogtatnak, a parázs, amit lángra lobbanótnak, a tűz, amit kigyújtótnak a szemben, a szó, ami muzsikásan belopakodott a fülbe... minden, minden, ami halkságában és szelídségében mégis diadalmasabb a leglármásabb szenzációknál és legvadabb lángolásoknál: — az éjszaka magányában, az álom előtti félálom ködfávolnógül úgy verődik a lélek hóféhér vásznára, mint egy mindent túlharsogó reflex or fénye.

(Folytatjuk)

Országszerte tanfolyamokat rendeznek a munkaügyi választmányok tagjai részére

Az Iparügyi Miniszter rendelete értelmében július 1-ig az üzemekben létrehozották a munkaügyi választmányt. A munkások és alkalmazottak oldaláról résztvevő úgynövezzett választott tagok és póttagok számára július első felétől kezdődőleg mindenféle gyors-tanfolyamot rendez a Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezete. A tanfolyam tárgya a magyar munkajog, nevezetesen az alkalmazottakra és munkásokra vonatkozó legfontosabb törvények, rendeletek ismertetése, munkabér, munkaidő, túlmunka, fizetések szabadság és a munkaviszony egyéb kérdései terén.

A Hivatásszervezet által rendezendő tanfolyamokon nemcsak szervezeti tagok vehetnek részt, hanem minden további kötelezettség nélkül résztvehet bármely üzemben dolgozó, akár milyen politikai pártállású munkaügyi választmányi tag, illetve póttag. A tanfolyamon való részvétel ingyenes, a beiratkozási díj 2.— P, amely kezdéskor fizetendő. A tanfolyam célja ugyanis az, hogy felkészült, tájékozott és a jogszabályokon járatos személyek működjenek a munkaügyi választmányokban.

Önkéntes jelentkezés már június 29-től megkezdődött és július 8-ig tart. Érdeklődők forduljanak bizalommal a Hivatásszervezet titkárságaihoz, illetőleg a Hivatásszervezet Központjához, Budapest, V., Kálmán utca 10, személyesen vagy levelezőlap útján.

(lista szallicil rendszer árban kapható)

Füstös illés

fűszer-, csemege- és italszaküzletében
Ujvidék, Hitler Adolf-utca 17. Tel. 39-14.

VONATOK INDULÁSA UJVIDÉKRŐL:

Ujverbász—Szabadka — Budapest
felé: 0.15 gy; 4.20; 15.20 Á; 20.25.

Szabadka—Baja—Ujdombovár felé:
4.20; 15.20 Á.

Szépliget—Zombor felé: 2.00;
13.25 (Kulán át); 18.04.

Ujverbász—Zombor felé: 4.20.
Szépliget—Ujpalánka—Gombos felé:
13.25.

Óbecse—Zenta—Szeged felé: 5.05;
17.27.

Ujverbász — Szenttamás — Óbecse
felé: 4.20; 15.25; 13.25 (Szépligeten át)

Titel felé: 6.12; 20.12.

Pétervárad—Belgrád (Szófia) felé:
5.30 gy.

Belgrád felé (Szegeden át): 5.05.

VONATOK ÉRKEZÉSE UJVIDÉKRE:

Budapest—Szabadka — Ujverbász
felől: 4.15 gy; 10.55 Á; 17.42; 23.00 gy.

Ujdombovár—Baja—Szabadka felől:
10.55 Á; 17.42; 23.00 gy

Zombor—Ujverbász felől: 10.55
Á; 17.42.

Zombor—Szépliget felől: 7.35;
19.40.

Gombos—Ujpalánka—Szépliget felől:
9.18.

Szeged—Zenta—Óbecse felől: 9.26;
19.57.

Óbecse — Szenttamás — Ujverbász
felől: 10.35 Á; 17.42.

Titel felől: 6.00; 17.15.

Belgrád—(Szófia)—Pétervárad felől:
13.15 gy.

Belgrád felől (Szegeden át): 23.00
gy.

APRÓHIRDETÉSEK

10 szorg terjedő apróhirdetés ára hetköznapi 3 pengő. Minden további szó 20 fillér. VASTAGBETŰS 40 fillér. Vasárnap 50% felárral. Hirdetéseket a másnapi lapra déli 12 óráig vesszünk fel.

Állást keres

GÉPLAKATOS és gépkezelő vidékre vagy helyben állást vállal. Cim a kiadóban. 7523

KERESLET

KÉREM AZT AZ URAT, akivel f. hó 27-én, kedden este a Ferencvárosból Ujvidékre menő gyorsvonaton az étkező utáni másodosztályú kocsiban egy fülkében utaztam, sziveskedjék az **ELCSERÉLT FELŐLTŐ** visszaküldése végett címöt velem közölni. Címem: **Ürögdy József** gyógyszerész, Kiskőrös. 7425

Bejáró MINDENEST azonnalra keresek. Szabó, Flatt-u. 4. 7494

Erősebb VIDÉKI FIUT tanoncnak felvesz lakás és teljes ellátással Ókrész Sándor cserépkályhás, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-u. 28. 7518

2 üvegesítő TANONCOT felvesz „Alba” tükörgyár, Ujvidék, Petőfi-u. 53 szám. 7520

BUTOROZOTT kétszobás, összkomfortos lakást konyhával és fürdőszobával, esetleg butorozott garsonlakást keresek. Címeket a kiadóba kérek. 7521

Idősebb HÁZASPÁRT házmesternek jó bizonyítványokkal felveszek. Fizetést és lakást kap. Ivkovic Miklós, Dr. Bárdossy László-u. 29. 7507

VASGERENDÁKAT sürgősen keresek bármilyen méretben. Ajánlatok: Hirdetőiroda, II. Rákóczi-u. 86. 7524

TANULÓLÁNYT keres Heldné, Kézdi Kovács Tilly kalapszalom, Ujvidék, Templom-u. 4. 7528

KIFUTÓFIU felvétetik. Móra Ferenc utca 47. 7526

CIPESZEGÉDET felvesz Ladányi Mihály, Mussolini-utca 3. 7525

KIADÓ

KIADÓ 2 és 3 szobás, összkomfortos LAKÁSOK 1941 Április 13-utca 6 és 8, a Horthy Miklós sugárút 16 és a Krámer Sándor-u. 14 számú házban, Érdeklődni a Kereskedelmi és Iparbank pénztáránál. 7516

NYILTTÉR*

Vásárlási könyvem elveszett, ezen nem érvénytelenítem.
Ujvidék, 1944 július 3.

ORSOS JÓZSEF
Ujvidék, Sósbara 17.
7519

Szakál András névre szóló polgári személyilap elveszett. Ezennel érvénytelenítem.
Ujvidék, 1944. július 5.

SZAKÁL ANDRÁS, Solyom-u. 33.

Vásárlási könyvem elveszett, ezen nem érvénytelenítem.
Ujvidék, 1944 július 4.

KISS GYÖRGY, Sósbara 36.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ELADÓ

ELADÓ: gyári székek, kredencék, asztalok, rekamiek, 4 kerek asztal, kőzikocsi, 1 ágy, 1 éjjeliszelvény. — Bogdán 3, az udvarban balra, Glávnik. 7442

Eladó „Perfekt” gyártmányú **SÖR-FELTÖGEP** szivattyúval. Megtekinthető hetköznapi naponta 8—4-ig. 1941 Április 13-u. 11. 7422

Selyem **MENYASSZONYI TULLFATYOL** 3 1/2 x 4 eladó. Magdolna-u. 2. (Cica-szalom). 7508

VÁSZNOKABAT a bélés között préselt gumival eladó. Szella András, Honvéd-u. 2. 7522

HALASZHALONAK kidolgozott ólom kb. 10 kgr. eladó. Lorántffy Zsuzsanna-u. 12 (Kulpin-gyárnál). 7514

Nagyobb **HÜTŐKESZÜLÉK** vendéglőnek vagy büftőnek alkalmas eladó. Lorántffy Zsuzsanna-u. 12 (Kulpin-gyárnál). 7513

Majdnem új **Singer VARRÓGÉP** eladó. Lorántffy Zsuzsanna-u. 12 (Kulpin gyárnál). 7512

FÜSZERÜZLET fűtővonalon, minden elfogadható árért azonnal eladó. Cim a kiadóban. 7511

Híres

„GLOBUS” MAGYAR KÖNYVES-BOLT óriási raktáráról
II. Rákóczi Ferenc-út 42.

MARTINKÓ ANDRÁS

a takarékos háziasszonyok kedvelt üzlete, raktáron tart minden porcellán, üveg és háztartási cikket. II. Rákóczi Ferenc-út 36. Tel. 36—64.

MISITS TESTVÉREK

könyv- és papírkereskedése, Ujvidék, Mussolini-utca 14. — Minden iskolai tanulónak kedvelt üzlete.

Gyermekjátékok, járókák, gyermekszékek, nyugagyak nagy választéka!

CSÁKY LAJOS

„GOLYA” BAZAR-ÁRUHÁZBAN,
Ujvidék, II. Rákóczi F.-út, 7 szám

Nagy választék csokoládéban, cukorkában, teasüteményben, gyümölcszékben, jamekben, hazai és déli gyümölcsben az „UNION” CSOKOLÁDÉHÁZBAN, Ujvidék, Országzászló-tér 3. — Telefon: 37—03. tulajdonos Kelemen Gábor.

IRSAJ JÓZSEF

sport- és vadászfelszerelési cikkek szaküzlete Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 32 sz.

Févképfelvétel STUDIO HERINGNÉL

a legjobb Apolló udvarban. Amatőr képek kidolgozása.

PATAKI MARGIT antikváriuma
Ujvidék, Hitler Adolf-út 11.

Legjobb áron vásárol minden használt könyvet és egész könyvtárakat

Különféle

SZTIPICH József legmegbízhatóbb astrologiai irodája Szabadka, Széchenyi-tér 28. Pontos **HOROSKOP** készítenek! Vidékieknek postával. Válaszbélyeget mellékelni. **ELZAT** hírneves grafológusnő naponta fogad feleket ugyanott. Csak komoly grafológusokhoz forduljanak! 6185

A PALÁNKAI KIR. JÁRÁSBÍROSÁG
MINT TELEKKÖNYVI HATÓSÁG
2284—1944 tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat

Kereskedelmi és Iparbank r. t. ujvidéki bej. cég végrehajtónak Schmidt József (nős Braunstein Annával) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 4064 pengő 50 fill. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a Dunabölkény községben fekvő, a dunabölkényi 996 sz. tkvi betétben A III. 1—2 sorszám 440, 441 hrszám alatt felvett Schmidt József nevén álló felerész házra és belteleki szőlőre 5400 P. kiáltási árban; a dunabölkényi 1795 sz. tkvi betétben A I. 1—2 sorszám 2784/1 és 2785/1 hrszám alatt felvett Schmidt József nevén álló 210 és 209 □-öl szántóra 1600 P. kiáltási árban a Palona községben fekvő s a palona-morgácsi 278 sz. tkvi betétben A I. 1—3 sorszám, 3/3-a, 4/2, 4/4-a hrszám alatt felvett Schmidt József nevén álló 80, 1046 és 961 □-öl területű rétre és szántóra 4048 P. kiáltási árban; a palona-morgácsi 278 sz. tkvi betétben A. II. 1—2 sorszám 3/3-b, 4/4-b hrszám alatt felvett Schmidt József nevén álló 171 □ öl rétre és 1 hold 315 □ öl szántóra 3716 P. kiáltási árban; a palona-morgácsi 278 sz. tkvi betétben A III. 1—2 sorszám 3/3-c, 4/4-c hrszámok alatt felvett Schmidt József nevén álló 179 □ öl rétre és 1 hold 307 □-öl szántóra 3704 P. kiáltási árban; a palona-morgácsi 468 sz. tkvi betétben A I. 1—2 sorszám 54/1 és 54/2 hrszám alatt felvett 1 hold 283 □ öl és 1 hold 283 □ ölnyi szántóra 4932 P. kiáltási árban elrendelte.

Az árverést a Dunabölkény községben fekvő ingatlanokra nézve Dunabölkény község-házánál 1944 évi szeptember hó 25 napjának d. e. 10 órakor, a Palona községben fekvő ingatlanokra vonatkozóan 1944 évi szeptember hó 25. napján délután 3 órakor Palona község-házánál fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlanok közül a dunabölkényi 996 sz. tkvi betétben felvett ingatlan 1/2 része a kiáltási ár felénél a többi ingatlan pedig a kiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Bánatpénz a kiáltási ár 10%-a, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi %-ára kell kiegészíteni.

Palánka, 1944 május hó 26.

Fehérváry Árpád s. k. kir. bíró.

A kiadmány hitelül: Farkas, kiadó

Reggeli Újság

N A P I L A P
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-út 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Kiadó: vitéz Arva (Arva) Dezső
E L Ő F I Z E T E S:
Egy óra . . . . . P 5.20
Három óra . . . . . P 15.—